

2023/0464M(NLE)

28.11.2023

LAUSUNTO

kansainvälisen kaupan valiokunnalta

kehitysvaliokunnalle

johon sisältyy päätöslauselmaesitys, joka ei liity lainsäädäntöön, Euroopan unionin ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön jäsenten välisen kumppanuussopimuksen tekemisestä (2023/0464M(NLE))

Valmistelija: Samira Rafaela

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansainvälisen kaupan valiokunta pyytää asiasta vastaavaa kehitysvaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää myönteisenä, että Euroopan unionin ja Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön (AKT-järjestö) jäsenten välisestä kumppanuussopimuksesta käydyt neuvottelut on saatu päätökseen, ja suhtautuu myönteisesti sopimuksessa asetettuihin yleistavoitteisiin, jotka koskevat YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja Pariisin sopimuksen noudattamista; toteaa painokkaasti, että parlamentin olisi pitänyt antaa hyväksyntänsä ennen kuin neuvosto teki päätöksen Cotonoun jälkeisen sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta; korostaa EU:n ja AKT-järjestön välistä tärkeää poliittista, taloudellista ja kulttuurista suhdetta; korostaa, että EU edistää AKT-järjestön maiden kestävää talouskehitystä ja niiden aseman parantamista maailmanlaajuisessa kauppajärjestelmässä; korostaa, että Cotonoun jälkeinen sopimus ei muuta EU:n ja AKT-järjestön maiden välisiä kauppajärjestelyjä, vaan niiden kumppanuus perustuu edelleen erillisiin kauppasopimuksiin ja välineisiin ja erityisesti alueellisiin talouskumppanuussopimuksiin ja yleiseen tullietuusjärjestelmään (GSP-järjestelmä); kehottaa komissiota varmistamaan, että kaikki sen kaupan välineet, jotka koskevat AKT-järjestön maita, kuten talouskumppanuussopimukset, GSP-järjestelmä ja kauppaa tukeva kehitysapu, vahvistavat toisiaan ja noudattavat kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuutta koskevaa periaatetta;
2. suhtautuu myönteisesti Cotonoun jälkeisen sopimuksen yleistavoitteeseen, joka koskee AKT-järjestön maiden maailmantalouteen integroitumisen tukemista; korostaa, että sopimus sisältää kaupan alalla tehtävää yhteistyötä koskevan luvun, jossa vahvistetaan sitoutuminen talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanoon ja lujittamiseen ja jossa vahvistetaan muun muassa kauppaa ja kestävää kehitystä, kaupan helpottamista, palvelukauppaa, monenvälisyyden edistämistä ja tullien ulkopuolisten kaupan esteiden poistamista koskevat yhteiset painopisteet ja määräykset; suhtautuu myönteisesti erityisesti viittauksiin sosiaali-, ympäristö- ja työnormeihin, yritysten yhteiskuntavastuuseen, vastuulliseen liiketoimintaan ja siihen, että oikeutta säännellä kunnioitetaan kautta sopimuksen;
3. korostaa, että EU:n ja Afrikan maiden välisten talouskumppanuussopimusten keskeisenä tehtävänä olisi oltava pitkän aikavälin kestävän kehityksen edistäminen, köyhyyden vähentäminen ja alueellisen yhdentymisen vauhdittaminen; panee merkille talouskumppanuussopimuksia koskevat eriävät näkemykset ja kehottaa komissiota ottamaan ne huomioon lisäämällä luottamusta ja keskinäistä ymmärrystä talouskumppanuussopimusten eduista ja niitä koskevista huolista; kiinnittää huomiota mahdollisuuteen, että Euroopan unionin ja AKT-järjestön jäsenten välisellä uudella kumppanuussopimuksella voi olla myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia Afrikan sisäiseen kauppaan; kehottaa painokkaasti välttämään kaikkia Afrikan sisäiseen kauppaan kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia ja torjumaan niitä tiiviissä yhteistyössä afrikkalaisten kumppanien kanssa; kehottaa komissiota ylläpitämään poliittista, taloudellista, teknistä ja toimintapoliittista tukea, jota annetaan AKT-järjestön maille näiden arvioitujen tarpeiden mukaisesti ja erityisesti sen afrikkalaisille kumppaneille Afrikan mantereen vapaakauppa-alueen sujuvan täytäntöönpanon edistämiseksi, jotta Afrikan sisäistä

kauppaa voidaan kehittää; korostaa tarvetta täydentää AKT-järjestön maiden kanssa käytössä olevia kauppajärjestelyjä valmiuksien kehittämällä ja teknisen tuen antamisella, jotta järjestelyjen täytäntöönpanoa voidaan tukea tehokkaasti; kehottaa jälleen analysoimaan perusteellisesti talouskumppanuussopimusten vaikutuksia paikallisiin talouksiin, alueelliseen yhdentymiseen, talouden monipuolistamiseen ja kestäväen kehityksen tavoitteisiin ennen kuin käydään uusia talouskumppanuussopimusneuvotteluja;

4. kehottaa komissiota varmistamaan, että EU:n ja Afrikan maiden välisistä talouskumppanuussopimuksista on hyötyä Afrikan sisäiselle kaupalle ja Afrikan väestölle;
5. kehottaa jälleen komissiota toteuttamaan toimenpiteitä, kuten kieltämään sellaisten tuotteiden tuonnin, joihin liittyy vakavia ihmisoikeusloukkauksia, kuten pakkotyö tai lapsityövoiman pahimpien muotojen käyttö; korostaa, että on tärkeää sisällyttää pakkotyön ja lapsityövoiman käytön torjumista koskeva tavoite unionin kauppasopimusten kauppaa ja kestäväen kehitystä koskeviin lukuihin;
6. toteaa painokkaasti, että sopimuksen kauppaa ja investointeja koskevat määräykset on laadittava siten, että niistä on hyötyä kaikille osapuolille, jotta voidaan varmistaa yhdenvertainen kumppanuus; korostaa, että on saavutettava tasapaino EU:n ja AKT-järjestön maiden hyötyjen välillä Cotonoun jälkeisen sopimuksen mukaisten osapuolten oikeuksien ja velvoitteiden mukaisesti; kehottaa komissiota takaamaan, että kauppasuhteista on hyötyä EU:lle, AKT-järjestön maille, kansalaisille ja teollisuudelle; kehottaa komissiota edistämään kestäväen ja osallistavaa kehitystä ja kasvua; kehottaa komissiota varmistamaan, että sopimus muodostaa perustan osapuolten välisten taloussuhteiden vahvistamiselle molempia osapuolia hyödyttävällä tavalla, lisää sekä EU:n että AKT-järjestön yritysten maailmanlaajuisia markkinaosuutta ja vahvistaa paikallisten yrittäjien ja pienten ja keskisuurten yritysten roolia; korostaa, että tässä yhteydessä olisi otettava huomioon kunkin osapuolen kehitystaso, annettava niille mahdollisuus suojella alkuvaiheessa olevia teollisuudenalojaan, tuettava pienviljelyä ja noudatettava EU:n ja kansainvälisiä kestävyysnormeja näiden maataloustuotteiden viemisen osalta; kehottaa komissiota käsittelemään tehokkaasti AKT-järjestön tuottajien pääsyä EU:n markkinoille sekä konkreettisesti takaamaan sen toteutumisen talouskumppanuussopimusten uudelleentarkasteluprosessissa; kehottaa komissiota edistämään kestäviä investointeja digitaalisen ja vihreän infrastruktuurin edistämiseksi AKT-järjestön maissa Glasgow'n ilmasopimuksessa antamansa sitoumuksen mukaisesti ja varmistamaan samalla luonnonvarojen ja raaka-aineiden vastuullisen hallinnan;
7. kehottaa komissiota tukemaan kaikkia tieteen, teknologian, tutkimuksen, innovoinnin ja digitaalisen siirtymän kehittämiseen liittyviä toimia, jotka edistävät merkittävästi kestäväen kehityksen vauhdittamista, ja tukemaan AKT-järjestön maita niiden päättävissä ponnisteluissa tämän prosessin yhteydessä; toteaa painokkaasti, että AKT-järjestön ja EU:n uuden kumppanuussopimuksen kauppaan liittyvien määräysten täytäntöönpanossa ei saa jättää ketään jälkeen vaan sillä on edistettävä ja lisättävä strategisia investointeja, luotava työpaikkoja, vahvistettava yksityisen sektorin asemaa ja tehostettava talous- ja kauppayhteistyötä;

8. muistuttaa, että on tärkeää tukea pienviljelijöitä sekä paikallisten ja alueellisten tuotteiden ja markkinoiden kehittämistä, välttää yksinomaan vientiin suuntautuneen maatalouden mallin edistämistä ja vahvistaa kiertotalouden rakenteita, alueiden välistä kauppaa ja kaupallista yhteistyötä, mikä voisi osaltaan auttaa estämään metsäkatoa ja maananastusprosesseja;
9. pitää myönteisenä, että osapuolet ovat sitoutuneet sopimuksen 83 artiklan mukaisesti toteuttamaan ”toimia veronkierron, veropetosten ja muiden haitallisten verokäytäntöjen torjumiseksi”; kehottaa EU:ta tukemaan AKT-järjestön maita EU:n yritysten ja monikansallisten yritysten laittomien rahoitusvirtojen ja veronkierron torjumisessa sen varmistamiseksi, että verot maksetaan siellä, missä voittoja ja todellista taloudellista arvoa syntyy, jotta voidaan pysäyttää veropohjan rapautuminen ja voitonsiirrot;
10. kehottaa EU:ta tarkastelemaan uudelleen vientiveroja koskevia rajoituksia, Maailman kauppajärjestön vaatimuksia tiukempia (WTO plus) määräyksiä ja teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyviä näkökohtia koskevia määräyksiä nykyisissä talouskumppanuussopimuksissa ja tulevaisuudessa kauppa- ja yhteistyösopimuksissa AKT-järjestön maiden kanssa;
11. korostaa, että kestävyyttä koskevien määräysten olisi perustuttava tavoitteisiin ja sitoumuksiin, joista molemmat osapuolet ovat sopineet; toteaa, että sopimuksen osapuolet voivat tulkita kestävyuden eri tavalla, ja on tietoinen osapuolten kehitystasosta ja poliittisista painopisteistä; kehottaa arvioimaan Cotonoun jälkeisen sopimuksen tulkinta- ja soveltamiseroja, sillä se voisi auttaa kaikkia osapuolia ymmärtämään paremmin yhteisiä kestävyystavoitteita ja tukea vapaata ja tietoon perustuvaa ennakkosuostumusta koskevaa YK:n periaatetta; kehottaa sisällyttämään järjestelmällisesti täytäntöönpanokelpoiset kauppaa ja kestävästä kehityksestä koskevat luvut kaikkiin parhaillaan neuvoteltaviin ja tuleviin talouskumppanuussopimuksiin;
12. palauttaa mieliin parlamentin sitoutumisen Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja suhtautuu myönteisesti kauppa-aloitteisiin, joilla edistetään sen tavoitteiden saavuttamista, mukaan lukien muun muassa hiilirajamekanismi ja lainsäädäntöehdotus pakollisesta huolellisuusveloitteesta; vaatii komissiota seuraamaan huolellisesti näiden aloitteiden vaikutusta EU:n ja AKT-järjestön väliseen kauppaan ja esittämään liitännäistoimenpiteitä mahdollisten lyhytaikaisten häiriöiden lieventämiseksi; on vakuuttunut siitä, että pitkällä aikavälillä nämä lainsäädäntöaloitteet johtavat selviytymiskykyisempiin ja kestävämpiin maailmanlaajuisiin arvoketjuihin, joista on hyötyä kansalaisille ja yrityksille EU:ssa ja AKT-järjestössä;
13. kehottaa Afrikan ja Euroopan viranomaisia torjumaan laittomia talouden ilmiöitä, pääomapakoa, veronkiertojärjestelmiä ja tullien alentamisesta johtuvia kansallisia tulonmenetyksiä ja toteaa, että näiden määrä on 12-kertainen julkisen kehitysavun vuotuisen määrään verrattuna;
14. korostaa, että perusoikeuksiin ja muihin keskeisiin asioihin liittyviä kysymyksiä koskevasta EU:n ja AKT-järjestön maiden vuoropuhelusta on päästy alustavaan sopimukseen; panee merkille talouskumppanuussopimusten vahvan ihmisoikeuksia koskevan osan; muistuttaa oikeudellisesta asemasta, joka on Cotonoun jälkeisellä sopimuksella, mukaan lukien sen 101 artiklan 8 kohdan lauseke, joka koskee

sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä, jos ihmisoikeuslausekkeitä rikotaan; korostaa poliittisen vuoropuhelun ja kuulemismenettelyjen merkitystä näiden lausekkeiden tehokkuuden varmistamiseksi ja kehottaa komissiota takaamaan, että keskeyttämistä koskevia lausekkeitä sovelletaan asianmukaisesti tapauksissa, joissa rikotaan sopimuksen keskeisiä osia, kuten ihmisoikeuksiin, demokratian periaatteisiin ja oikeusvaltioperiaatteeseen liittyviä määräyksiä; korostaa, että määräysten soveltamisen keskeyttämisestä ei saisi olla haittaa väestölle, vaan sen vaikutusten olisi kohdistuttava kyseisten keskeisten osien rikkomisesta vastuussa oleviin henkilöihin; korostaa kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävän vuoropuhelun sekä sen kanssa tehtävän jäsennellyn ja tehokkaan yhteistyön merkitystä sopimuksen täytäntöönpanossa, myös kauppakysymyksissä, koska se mahdollistaa avoimuuden, vastuuvollisuuden, hyvän hallintotavan ja demokraattisen hallinnon ja edistää keskeisiä osia; pitää myönteisenä kuulemismekanismien sisällyttämistä sopimukseen sen myönteisenä ja merkittävänä piirteenä; suhtautuu lisäksi myönteisesti sopimuksen vahvaan parlamentaariseen ulottuvuuteen ja sitoutuu seuraamaan sen täytäntöönpanoa;

15. korostaa voimakkaasti, että kaupan, köyhyyden poistamisen, eriarvoisuuden torjunnan ja kestävän kehityksen tukemisen välillä on merkittävä yhteys edellyttäen, että perustetaan asianmukaiset instituutiot; kehottaa komissiota raportoimaan parlamentille siitä, miten sopimuksen kaupan ja investointeihin liittyvät näkökohdat edistävät kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista; korostaa voimakkaasti, että on tärkeää ottaa kestävän kehityksen tavoitteet huomioon talouskumppanuussopimusten uudelleentarkasteluprosessissa; korostaa naisten ja nuorten roolia AKT-järjestön maiden talouksissa ja yhteiskunnissa; panee merkille, että sopimuksen kauppaa ja investointeja koskeviin määräyksiin sisältyy asianmukaisia toimia ihmisarvoisten työpaikkojen tarjoamiseksi kaikille ja syrjäytyneiden ryhmien sosioekonomisten vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi; kehottaa komissiota lisäämään näiden ryhmien osallistumista EU:n ja AKT-järjestön kauppaa- ja investointisuhteisiin ja varmistamaan sen; korostaa, että naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien parantaminen on valtavirtaistettava, ja kehottaa osapuolia toteuttamaan toimia sukupuolten tasa-arvon saavuttamiseksi erityisesti Afrikan sisäisessä kaupassa ja osana EU:n ja AKT-järjestön kauppaa- ja investointisuhteita tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa; kehottaa komissiota saattamaan ajan tasalle vuonna 2009 antamansa reilua ja eettistä kauppaa koskevan tiedonanon;
16. panee merkille, että kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuudet ovat heikentyneet, ja on tämän vuoksi huolissaan siitä, että osapuolet ovat sitoutuneet lisäämään kansalaisyhteiskunnan tosiasiallista osallistumista vain ”tarvittaessa”; kehottaa EU:ta edistämään institutionaalisten ja operatiivisten rakenteiden ja mekanismien perustamista kansalaisyhteiskunnan järjestelmällisen osallistumisen varmistamiseksi toteuttamalla EU:n ja AKT-järjestön maiden kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa avoimen ja läpinäkyvän vuoropuhelu- ja kuulemisprosessin;
17. korostaa, että EU:n ja AKT-järjestön keskinäisten suhteiden olisi perustuttava yhteisiin arvoihin ja että taloussuhteiden kehittämisen on perustuttava kumppanuuteen; korostaa, että yhteisenä tavoitteena on vakauden ja vaurauden varmistaminen, jotta voidaan taata kestävä taloudellinen ja sosiaalinen kasvu;

18. katsoo, että Cotonoun jälkeinen sopimus voi edistää EU:n ja AKT-järjestön maiden kauppaa- ja investointipolitiikan tavoitteita, ja suosittelee, että parlamentti antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle.

**LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ,
JOILTA VALMISTELIJA ON SAANUT TIETOJA**

Valmistelija on saanut tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan lausuntoa ennen sen hyväksymistä valiokunnassa:

Yhteisö ja/tai henkilö
Dr. James Nyomakwa-Obimpeh (PhD)
Professor Robert Dussey, Togo's Minister of Foreign Affairs, African Integration and Togolese Abroad, the OACPS' Chief Negotiator and Chair of the Ministerial Central Negotiating Group
CONCORD Europe

Valmistelija on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	28.11.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 30 -: 4 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Paolo De Castro, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Martine Kemp, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Michiel Hoogeveen, Javier Moreno Sánchez, Ralf Seekatz

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

30	+
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Danuta Maria Hübner, Martine Kemp, Gabriel Mato, Ralf Seekatz, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Joachim Schuster, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

4	-
ECR	Geert Bourgeois, Michiel Hoogeveen, Jan Zahradil
The Left	Emmanuel Maurel

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää